

29/4/18

Ένα ευρηματικό βιβλίο για παιδιά

ΤΗΣ ΑΝΘΟΥΛΑΣ ΔΑΝΙΗΛ

Μιχάλης Νικολιάκος, Βόρεια Εύβοια, 1991, ακουαρέλα, 36 x 49 εκ.

ΜΑΚΗΣ ΤΣΙΤΑΣ, Δώρο γενεθλιών, εκδόσεις Ψυχογιός, σελ. 56

Για ένα *Δώρο γενεθλιών* ο Μάκης Τσίτας ξανακάθεται μπροστά στον υπολογιστή και γράφει ένα ακόμα ευφάνταστο βιβλίο. Με μέση παραγωγή, συν-πλην, ένα βιβλίο το χρόνο, τα βιβλία του για παιδιά έγιναν δεκαοχτώ.

Ο Τσίτας αποδεικνύεται ευρηματικός στην θεματική επιλογή, έτσι ώστε το κείμενό του να έχει ουσία και να υπηρετεί αδιόρατα, πλην συστηματικά, έναν παιδαγωγικό στόχο. Στην προκειμένη περίπτωση, τα παιδιά να μαθαίνουν να συνεργάζονται με τα αδέρφια τους, να έχουν καλές σχέσεις μαζί τους, να μην υποκρίνονται και να μην εξαπατούν.

Έχουμε, λοιπόν, δύο αδελφάκια, αγόρι και κορίτσι, που προβληματίζονται τι δώρο να κάνουν στον μπαμπά που έχει τα γενέθλιά του. Θέλουν να του κάνουν ένα καλό δώρο, γι' αυτό και αρχίζουν να ρίχνουν το χαρτίζιλί τους, στον κουμπαρά. Έξι μήνες η Τασία και ο αδελφός της ταίζανε το γουρουνάκι-κουμπαρά με το χαρτίζιλί τους για να αγοράσουν μαζί ένα σούπερ δώρο για τον μπαμπά τους τη μέρα των γενεθλιών του. Και τάζιζαν το «γουρουνάκι» άλλοτε με λίγα και άλλοτε με πολλά. Το ποσό συμπληρώθηκε και μάλιστα πολύ σεβαστό. Και εκεί που όλα είναι έτοιμα, η Τασία πάει να πάρει το δώρο, «γιατί εκείνη διαλέγει πάντα τα καλύτερα δώρα», τα χρήματα μυστηριωδώς χάνονται και η μικρή λέει κλαίγοντας πώς δεν καταλαβαίνει πώς τα έχασε. Η απογοήτευση είναι μεγάλη: «Ήταν σα να μου έπεσε μια γλάστρα στο κεφάλι. Μεγάλη γλάστρα», λέει ο μικρός αφηγητής. Και έτσι «με μισή καρδιά» αποφασίζουν να πάρουν απλώς μια ανθοδέσμη.

Όμως, όταν ο μικρός αδελφός, ψάχνοντας για ένα αυτοκινητάκι που δεν έβρισκε, κατέφυγε στη ντουλάπα της αδελφής του κι εκεί ανακάλυψε ω, του θαύματος, ένα ολοκαίνουριο τάμπλετ· τότε ήταν που του έπεσε μια πιο μεγάλη γλάστρα στο κεφάλι. Δηλαδή, η Τασία, η αδελφή του, του είχε πει ψέματα, δεν έχασε ποτέ τα χρήματα αλλά τα χρησιμοποίησε για να αγοράσει για τον εαυτό της ένα τάμπλετ και όχι δώρο για τον μπαμπά. Αυτό τον κάνει έξω φρενών. Αισθάνεται εξαπατημένος και σκέφτεται χίλιους τρόπους για να την ξεμπροστιάσει την ψεύτρα αδελφή του. Να την ρεζιλέψει στην οικογένεια, στις φίλες, στη δασκάλα, στον κόσμο όλο. Τελικά δεν κάνει τίποτα από όλα αυτά. Το θέμα τακτοποιείται ανάμεσά τους, αφού η Τασία ζητάει και ξαναζητάει συγγνώμη, αποδεικνύοντας ότι κατάλαβε καλά το λάθος της. Τέλος καλό όλα καλά.

Τι μας διδάσκει αυτή η ιστορία; Μας διδάσκει ότι δεν πρέπει να λέμε ψέματα. Δεν πρέπει να εκμεταλλευόμαστε την εμπιστοσύνη του άλλου, δεν πρέπει να απολαμβάνουμε αγαθά εξαπατώντας τους άλλους, δεν πρέπει να θεωρούμε τα αδέρφια μας αφελή και τους εαυτούς μας έξυπνους.

Από την άλλη, η εμπειρία είναι μια περιπέτεια όπου εναλλάσσονται τα σωστά και τα λάθη. Κάθε λάθος είναι κι ένα σκαλοπάτι προς τη γνώση. Τι να κάνω και τι να αποφύγω, τι να μην ξανακάνω. Κι έτσι αποκτάται η γνώση κι έτσι μαθαίνεται η ζωή και έτσι ισχύει *το πάθος μάθος* ή *το γηράσκω αεί διδασκόμενος* που έλεγαν οι αρχαίοι, με τη διαφορά ότι στην προκειμένη περίπτωση, επειδή το «γηράσκω» είναι μακριά, ας πούμε μεγαλώνω και διδάσκομαι από τα λάθη μου. Εκείνο το παλιό «συγγνώμη, δεν θα το ξανακάνω», που λέγαμε όταν ήμασταν παιδιά, σηματοδοτεί την παιδική άγνοια που προκάλεσε κάτι μεμπτό, αλλά οδήγησε σε κάτι θετικό. Οπότε ιδού και το *ουδέν κακόν αμιγές καλού*.

Ο Μάκης Τσίτας εργάζεται συστηματικά. Επιλέγει το θέμα από την καθημερινή ζωή, σκέφτεται σοβαρά, μπαίνει σαν ψυχολόγος στην καρδιά του θέματος, στην ψυχή και στο μυαλούδάκι του μικρού παιδιού για να δει όλες τις πτυχές του και το αντιμετωπίζει σαν παιδαγωγός. Το έχουμε πει και άλλες φορές, με αφορμή πάλι κάποιο άλλο βιβλίο του, ότι ο Τσίτας γράφει ιστορίες, βγαλμένες από την καθημερινή παρατήρηση των παιδιών στον οικογενειακό, φιλικό και, γενικώς, στον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο. Οι ιστορίες των βιβλίων του είναι αντανάκλαση της καθημερινής ζωής, με την αλήθεια τους και την αμεσότητα του μηνύματός του. Φέρνουν στην επιφάνεια τον μικρόκοσμο του παιδιού και θέτουν μπροστά στον ερευνητικό φακό κάτι που μπορεί να θεωρηθεί αμελητέο αλλά που στην πορεία και με την πάροδο του χρόνου μπορεί να μετεξελιχτεί σε πραγματική πληγή.

Έτσι, το μικρό και «χαριτωμένο» που μπορεί κανείς να το δει σαν «έξυπνο» ελιγμό για την δημιουργία θετικής εντύπωσης, εμπεριέχει μια «παλιανθρωπιά», την οποία, όσο μικρή και αν είναι, κανείς δεν πρέπει να ενθαρρύνει γιατί στην πραγματικότητα είναι μια απάτη εναντίον του άλλου. Με έμφαση στην απάθειψή της, ο Τσίτας μοιάζει να απαγγέλει τον κατάλογο των συμβουλών-προτροπών, πίσω από κάθε πρόταση του κειμένου του: Μην οικειοποιείσαι αυτό που δεν σου ανήκει, μάθε να μοιράζεσαι, κράτα το λόγο που έδωσες, να είσαι ευτυχής με τη συνεργασία, να παραδέχεσαι το λάθος σου, μη διατάσεις να ζητήσεις συγγνώμη. Η συγγνώμη αποκαθιστά το δίκιο, τη σχέση σου με τον άλλο που στεναχώρησες και εσένα που μόνος σου αδικήσες τον εαυτό σου. Στο *Δώρο γενεθλιών*, όπως και σε κάθε βιβλίο του Τσίτα, το εξασκημένο μάτι του επισημαίνει το πρόβλημα στη γένεσή του, το καυτηριάζει εγκαίρως και το θεραπεύει αμέσως. Τέλος καλό όλα καλά.

Ο Νίκος Γουναρόπουλος επένδυσε ευρηματικά το έξυπνο κείμενο, το έκανε δελεαστικό με την ευφάνταστη χρήση χρωμάτων και σχημάτων, δώρο κατάλληλο για όλα τα παιδιά και όλους τους καιρούς και όχι μόνο «γενεθλιών». Τελικά ο Μάκης Τσίτας, με τον εκάστοτε εικαστικό συνεργάτη του, παίζει καλά στο κλαβιέ νοήματα, σχήματα και χρώματα επαναλαμβάνοντας αυτό που έλεγε ο Οράτιος στην *Ποιητική του Τέχνη* ότι η εικόνα είναι όπως η ποίηση και για την ακρίβεια, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η εικόνα και ο λόγος που απευθύνονται σε παιδιά, βρίσκουν την πιο ευχάριστη και δημιουργική ανταπόκρισή τους.

Η Ανθούλα Δανιήλ είναι κριτικός λογοτεχνίας

Αναρτήθηκε από Αναγνώσεις στις 7:05 μ.μ.

Δεν υπάρχουν σχόλια:

Δημοσίευση σχολίου

Νεότερη ανάρτηση

Αρχική σελίδα

Παλαιότερη Ανάρτηση

Εγγραφή σε: Σχόλια ανάρτησης (Atom)

ΑΥΓΗ : Ιστοσελίδα

• <http://www.avgi.gr>

ΘΕΜΑΤΑ

- "Αγανακτισμένοι" στις Πλατείες (5)
- 100 χρόνια από την Οκτωβριανή Επανάσταση (29)
- 1821 Διαδρομές εθνικού προσδιορισμού (68)
- 28η Οκτωβρίου (33)
- Αποδελτιώσεις (9)
- Αφιέρωμα 2002 (1)
- Αφιέρωμα 2003 (2)
- Αφιέρωμα 2004 (5)
- Αφιέρωμα 2005 (10)
- Αφιέρωμα 2006 (5)
- Αφιέρωμα 2007 (4)
- Αφιέρωμα 2008 (6)
- Αφιέρωμα 2009 (7)
- Αφιέρωμα 2010 (50)
- Αφιέρωμα 2011 (18)
- Αφιέρωμα 2012 (55)
- Αφιέρωμα 2013 (68)
- Αφιέρωμα 2014 (58)
- Αφιέρωμα 2015 (37)
- Αφιέρωμα 2016 (46)
- Αφιέρωμα 2017 (84)
- Βύρων Λεοντάρης (14)
- Γερούλανος- Τσαρούχης (1)
- Διάλογος για τον Τάκη Σινόπουλο (5)
- Εικόνες της πόλης (9)
- Η εικόνα του φασισμού (5)
- Η επιστροφή της αριστεράς (23)
- Η κριτική και η θεωρία της (28)
- Ηλίας Λάγιος (24)
- Θέατρο (34)
- Ίχνη (12)
- Κινηματογράφος (27)
- Κώστας Βαρναλης (8)
- Μάρθα Πύλια (14)
- Μοντέρνα και σύγχρονη τέχνη (210)
- Νίκος Καρούζος (6)
- Ξαναδιαβάζοντας (16)
- Ο/Η ζωγράφος του μήνα (88)
- Περιοδικό Πάλι πενήντα χρόνια μετά (6)
- ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΩΡΑ ΓΡΑΦΟΝΤΑΙ (196)
- Ριζοσπαστική δημοκρατία και συλλογικά κινήματα σήμερα (8)
- Στους δρόμους της θεωρίας (22)
- Στους δρόμους της ποίησης (67)
- Συμβολή στη συζήτηση για την αριστερά (5)
- συνεντεύξεις (17)
- Τα διηγήματα της Κυριακής (38)
- Τζουμπή Μπάτλερ (6)
- Φύλλα στον καιρό (87)
- Edgar Morin (5)
- Jean- Luc Nancy - Alain Badiou (9)

ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΟΥ

Αναζήτηση

Βιβλία/ συλλογικοί τόμοι από τις σελίδες των "Αναγνώσεων"

1917: Η Οκτωβριανή Επανάσταση και η Ρώσικη Πρωτοπορία

Ο ποιητής Ηλίας Λάγιος· Δέκα χρόνια από το θάνατό του

Ο ποιητής Μανώλης Αναγνωστάκης και η μεταπολεμική αριστερή διανόηση

